

Socialnämnden

§ 118

Svar på motion Boende i familj – ett bättre och enklare sätt att ta emot ensamkommande unga

Dnr SN 2018/0261.02.05

Handlingar

Tjänsteskrivelse daterad 2018-06-01.

Motion från Miljöpartiet de gröna Boende i familj – ett bättre och enklare sätt att ta emot ensamkommande unga.

Förvaltningschef Cecilia Frid informerar i ärendet.

Bakgrund

I motionen beskrivs att boende i en familj skulle kunna innebära både bättre och billigare omhändertagande för ensamkommande ungdomar. Därför yrkas att socialnämnden ges i uppdrag:

- Att undersöka förutsättningarna för att **ensamkommande barn som huvudalternativ erbjuds placering i familjehem.**
- Att undersöka förutsättningarna ur juridiska, ekonomiska och sociala perspektiv för att **ensamkommande unga myndiga som studerar på gymnasienivå erbjuds bostad som inneboende i familj.**
- Att utarbeta väl anpassade **rutiner för kontroll och introduktion av familjer** som vill ta emot ensamkommande ungdomar som inneboende.
- Att utarbeta väl anpassade **rutiner för stöd till de familjer** som tar emot ensamkommande som familjehemsplacerade eller som inneboende till exempel genom att underlätta nätverk med familjer i liknande situationer.

Yttrande

Familjehem som huvudalternativ

Socialtjänstens arbete ska vara grundat på evidensbaserad praktik. Det innebär att handläggaren ska ta hänsyn till och väga samman individens erfarenhet och önskemål, individens situation och på den professionella expertisen. Alla beslut om insatser ska vara individuellt utformade. Det är därför inte enligt

Socialnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum

2018-06-19

lagstiftarens intention att ha någon prioriterad ordning bland de insatser som erbjuds.

Vår erfarenhet är att de flesta ensamkommande upplever att det är svårt att komma in i och leva ett familjeliv. I de fall de önskar att få bo i familjehem tillgodoses detta under förutsättning att det är möjligt att rekrytera familjehem. Socialnämnden har liksom övriga kommuner svårigheter att rekrytera.

Förutsättningar att erbjuda bostad som inneboende

Socialnämndens huvudmål för de ensamkommande ungdomarna är att de ska leva som integrerade och självständiga vuxna utan behov av socialtjänsten. För närvarande pågår en översyn på alla ungdomar som bor i stödboende för att förvaltningen ska få en samlad bild av hur behoven hos de ensamkommande ser ut. I denna översyn görs det en individuell bedömning om vad som är lämpligt boende. Då en ungdom över 18 år på eget initiativ önskar och har förslag på att bo som inneboende i en familj är det något som socialnämnden ställer sig positiv till. Socialnämnden släpper då i regel omsorgsansvaret för ungdomen.

Rutiner för kontroll och introduktion av familjer för inneboende

Enligt lagstiftningen finns det tre olika former för placering; HVB, familjehem eller stödboende. Vidare kan man få insatser i form av kontaktfamilj eller kontaktperson. Det innebär att en familj eller person blir uppdragstagare med arvodesersättning och nämnden har skyldighet att utreda och bedöma lämpligheten. Att ha rutiner för kontroll av familjer som tar emot inneboende är därför inte förenligt med lagstiftningen.

Beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen med hänvisning till att möjligheten till boende i familjehem eller bostad som inneboende tillgodoses utifrån behov och i den omfattning den enskilde önskar.

Sekreterare

Martina Eriksson

Justeras

Roger Holmberg (S)
ordförande

Toni Lavi (S)

Handläggare
Ann-Charlotte Hedström
0480-453780

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2018-06-01

Ärendebeteckning
SN 2018/0261.02.05

Socialnämnden

Svar på motion Boende i familj – ett bättre och enklare sätt att ta emot ensamkommande unga

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen med hänvisning till att möjligheten till boende i familjehem eller bostad som inneboende tillgodoses utifrån behov och i den omfattning den enskilde önskar.

Bakgrund

I motionen beskrivs att boende i en familj skulle kunna innebära både bättre och billigare omhändertagande för ensamkommande ungdomar. Därför yrkas att socialnämnden ges i uppdrag:

- Att undersöka förutsättningarna för att **ensamkommande barn som huvudalternativ erbjuds placering i familjehem.**
- Att undersöka förutsättningarna ur juridiska, ekonomiska och sociala perspektiv för att **ensamkommande unga myndiga som studerar på gymnasienivå erbjuds bostad som inneboende i familj.**
- Att utarbeta väl anpassade **rutiner för kontroll och introduktion av familjer** som vill ta emot ensamkommande ungdomar som inneboende.
- Att utarbeta väl anpassade **rutiner för stöd till de familjer** som tar emot ensamkommande som familjehemsplacerade eller som inneboende till exempel genom att underlätta nätverk med familjer i liknande situationer.

Yttrande

Familjehem som huvudalternativ

Socialtjänstens arbete ska vara grundat på evidensbaserad praktik. Det innebär att handläggaren ska ta hänsyn till och väga samman individens erfarenhet och önskemål, individens situation och på den professionella expertisen. Alla beslut

om insatser ska vara individuellt utformade. Det är därför inte enligt lagstiftarens intention att ha någon prioriterad ordning bland de insatser som erbjuds.

Vår erfarenhet är att de flesta ensamkommande upplever att det är svårt att komma in i och leva ett familjeliv. I de fall de önskar att få bo i familjehem tillgodoses detta under förutsättning att det är möjligt att rekrytera familjehem. Socialnämnden har liksom övriga kommuner svårigheter att rekrytera.

Förutsättningar att erbjuda bostad som inneboende

Socialnämndens huvudmål för de ensamkommande ungdomarna är att de ska leva som integrerade och självständiga vuxna utan behov av socialtjänsten. För närvarande pågår en översyn på alla ungdomar som bor i stödboende för att förvaltningen ska få en samlad bild av hur behoven hos de ensamkommande ser ut. I denna översyn görs det en individuell bedömning om vad som är lämpligt boende. Då en ungdom över 18 år på eget initiativ önskar och har förslag på att bo som inneboende i en familj är det något som socialnämnden ställer sig positiv till. Socialnämnden släpper då i regel omsorgsansvaret för ungdomen.

Rutiner för kontroll och introduktion av familjer för inneboende

Enligt lagstiftningen finns det tre olika former för placering; HVB, familjehem eller stödboende. Vidare kan man få insatser i form av kontaktfamilj eller kontaktperson. Det innebär att en familj eller person blir uppdragstagare med arvodesersättning och nämnden har skyldighet att utreda och bedöma lämpligheten. Att ha rutiner för kontroll av familjer som tar emot inneboende är därför inte förenligt med lagstiftningen.

Ann-Charlotte Hedström
Verksamhetschef

Cecilia Frid
Socialchef

Bilaga

Motion från Miljöpartiet de gröna Boende i familj – ett bättre och enklare sätt att ta emot ensamkommande unga

Motion från Miljöpartiet de gröna

Boende i familj - ett bättre och enklare sätt att ta emot ensamkommande unga

Jag föreslår i denna motion att Kalmar kommun utreder möjligheten att boende i familj blir ett huvudalternativ för ensamkommande unga.

Bakgrund:

Från 2015 har vårt samhälle och socialtjänsten i synnerhet i Sverige och Kalmar mött en enorm utmaning då ett stort antal ensamkommande unga har sökt skydd i vårt land.

Boende för ensamkommande unga kan av kommunen ordnas på HVB-hem (Hem för vård eller boende med särskild personal), i stödboende (eget boende men med regelbunden kontakt med besökande personal) eller i ett familjehem ("fosterhem"). Under 2015 placerades majoriteten av de ensamkommande barnen i HVB-hem. Stödboende för 16-17-åringar blev tillåtet först 2016. Förutom dessa boenden finns nu många unga som har ordnat boende på egen hand i familjer, hos vänner eller i samarbete med olika frivilligorganisationer.

De ungas behov:

Ensamkommande asylsökande unga har förstås liknande behov som andra unga människor. De vill känna sig behövda, ha förebilder i det vardagliga livet och ha ett vardagligt kontaktnät samtidigt som de vill ha frihet att mogna och frigöra sig. Behoven är förstås liknande både före och efter myndighetsdagen. De flesta ungdomar bor ju kvar hos sina föräldrar under hela gymnasietiden och ibland därefter.

Men situationen för de asylsökande ungdomarna är också annorlunda eftersom de befinner sig i ett nytt samhälle, ofta helt saknar eget nätverk och framför allt måste kommunicera på ett nytt språk. En snabb språkinläring blir förutsättningen för trygghet, ett självständigt liv, studier, arbete och integration.

Boende i en familj ger helt andra möjligheter än boende på HVB-hem för språkträning i vardagen och för att bygga upp ett eget kontaktnät. I den pilotenkät som genomfördes för de ensamkommande unga på SKL:s initiativ 2017 är det uppenbart att de familjehemsplacerade upplevde sin situation som betydligt bättre än de som bodde på HVB-hem.

Låt boende i familj bli huvudalternativet för ensamkommande unga:

Ensamkommande som är omyndiga kan bo i familj som har godkänts som familjehem. För myndiga ungdomar är detta inte ett alternativ men eftersom de har möjlighet till eget boende skulle inneboende i familj vara en mycket bra möjlighet. Formerna för inneboende kan variera men skulle förutom husrum till exempel kunna innefatta gemensamma måltider, samarbete kring skötsel av hem och husdjur etc.

Möjliga fördelar med boende i familj för ensamkommande unga:

Boende i familj kan innebära både ett bättre och billigare omhändertagande av de nyanlända ungdomarna som får en fast punkt i livet och en effektiv språkinträdning. Det är en fördel för alla om integrationen startar tidigt och är så effektiv som möjligt. Då kan ungdomarna också få en chans att börja ge och bidra.

För kommunen ges en större möjlighet att samverka med frivilliga, både med de familjer som kan tänka sig att vara familjehem men också med familjer som öppnar sitt hem för en inneboende myndig ungdom. Genom att öka kontaktytan mot familjer som tar emot ungdomar som inneboende kan kommunen kanske också få en ny möjlighet för rekrytering av kontaktfamiljer och regelrätta familjehem.

Ett boende baserat på boende i familj är också lättare att snabbt anpassa till ett ökat eller minskat antal behövande unga. Anpassningen till snabba förändringar i antalet ensamkommande unga blir betydligt enklare och billigare om inte särskilda lokaler och anställd personal måste ordnas för alla ensamkommande unga i form av HVB-hem.

För de familjer som vill bidra till omhändertagandet av ensamkommande unga ges fler möjligheter att göra detta på olika nivåer och i samverkan med kommunen.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att socialnämnden ges i uppdrag:

- Att undersöka förutsättningarna för att **ensamkommande barn som huvudalternativ erbjuds placering i familjehem.**
- Att undersöka förutsättningarna ur juridiska, ekonomiska och sociala perspektiv för att **ensamkommande unga myndiga som studerar på gymnasienivå erbjuds bostad som inneboende** i familj.
- Att utarbeta väl anpassade **rutiner för kontroll och introduktion av familjer** som vill ta emot ensamkommande ungdomar som inneboende.
- Att utarbeta väl anpassade **rutiner för stöd till de familjer** som tar emot ensamkommande som familjehemsplacerade eller som inneboende till exempel genom att underlätta nätverk med familjer i liknande situationer.

Annika Carlsson Wistedt (mp)

SKL:s webenkät för ensamkommande barn, pilot 2017 <http://mvte.se/wp-content/uploads/sites/10/2018/02/Fr%C3%A5n-tak-%C3%B6ver-huvudet...-om-brukarunders%C3%B6kning-ensamkommande.pdf>